



Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen kasvilajien keräämistä

Hakija

Sammalryöryhmä / Kati Pihlaja

Asia

Lupahakemus rauhoitettujen sammallajien keräämiseen Kainuussa

Hakemus

Hakija hakee lupaa poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä ja kerätä rauhoitettuja sammallajeja. Sammalnäytteiden keruu on tarpeen lajimääritysten varmentamiseksi ja havaintojen dokumentoimiseksi. Vaikeasti tunnistettavista lajeista on tarpeen kerätä näyte todistusaineistoksi mm. havainnon luotettavuuden ja maanomistajan oikeusturvan takia. Näytteenotto koskee etenkin uusia esiintymiä. Jo tunnetuista esiintymistä ei ole joitain lajeja (mm. hitupihtisammal) lukuun ottamatta tarpeen kerätä näytteitä.

Sammalryöryhmän tavoitteena on uhanalaisten lajien suojelun edistäminen ja lajien uhanalaistumisen arviointiin osallistuminen. Tavoitteena on myös lisätä tietoa ja tietoisuutta lajistosta yleensä, lajien esiintymisestä sekä niiden ekologiasta. Lisäksi työryhmä edistää tutkijoiden, hallinnon ja harrastajien välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua. Maast selvitysten tarkoituksena on tuottaa tietoa Suomen lajistosta, sen levinneisyydestä, yleisyydestä ja suojelutarpeista. Näytteiden keruu tukee tätä työtä.

Kerätyt näytteet ovat kerääjän hallussa vain lyhytaikaisesti. Näytteet talletetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (Luonnontieteellinen keskusmuseo, Turun, Oulun ja Jyväskylän yliopiston kasvimuseot, Kuopion luonnontieteellinen museo), joilla on hallussapitolupa rauhoitetuille lajeille. Näytteiden keruu tehdään siten, ettei se vaaranna esiintymien elinvoimaisuutta eikä näytteitä kerätä tarpeettomasti. Kerättyjen näytteiden tiedot raportoidaan toivotulla tavalla vuosittain.

Aiempi, ympäristöministeriön myöntämä koko maan kattava lupa on päättymässä 1.5.2025. Uutta lupaa anotaan kaikkien Manner-Suomen ELY-keskusten alueelle 1.5.2025-1.5.2035, kustakin ELY-keskuksesta erikseen.

Lupaa haetaan seuraaville rauhoitetuille sammallajeille:

Hitupihtisammal (*Cephalozia macounii*)
Hiuskoukkusammal (*Dichelyma capillaceum*)
Idänlehväsammal (*Plagiomnium drummondii*)
Isonuijasammal (*Meesia longiseta*)
Isotorasammal (*Cynodontium suecicum*)
Katkokynsisammal (*Dicranum viride*)
Kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*)
Korpihohtosammal (*Herzogiella turfacea*)
Kourukinnassammal (*Scapania carinthiaca*)
Lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*)

Lapinpahtasammal (*Orthothecium lapponicum*)
Lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*)
Pohjankellosoammal (*Encalypta mutica*)

Määräykset, joita hakemus koskee

Hakemus koskee luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettuja, hakemuksessa listattuja sammallajeja. Lajit ovat kiiltosirppisammalta lukuun ottamatta uhanalaisia. Kiiltosirppisammal on silmälläpidettävä laji.

Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kiellosta, jos poikkeuksesta ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Kainuun ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan rauhoitettujen sammallajien keräämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.5.2025-1.5.2035 Kainuun alueella.
- 2 Näytteiden keruu ei saa vaarantaa sammalesiintymien elinvoimaisuutta.
- 3 Maastoon ei saa jäädä pysyviä jälkiä eikä eläimistöä saa tarpeettomasti häiritä tai kasvillisuutta vahingoittaa.
- 4 Sammalnäytteet tulee lajimäärityksen jälkeen toimittaa taholle, jolla on poikkeuslupa rauhoitettujen lajien hallussapitoon.
- 5 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Kainuun ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Kainuun ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla KAIELY/124/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä näytekohtaisesti laji, keruujankohda ja -paikka.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot. Ehtojen mukainen rauhoitettujen sammalten kerääminen ei vaaranna lajien suotuisan suojelutason saavuttamista. Sammalesiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa, mikä tulee ottaa huomioon esimerkiksi siinä, kuinka isoja näytteitä mistäkin esiintymästä kerää.

Näytteiden kerääminen on perusteltua, sillä näytteet toimivat todistusaineistona ja auttavat lajimäärityksessä. Lisäksi poikkeuslupan mukaiset toimenpiteet tukevat sammaltöryhmän toimintaa, jossa tavoitteena on mm. uhanalaisten lajien suojelun edistäminen.

Ehtojen mukaan hakija vastaa siitä, että luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat luvan ehtoja. Poikkeuslupa ei ole siis rajattu hakemuksessa mainituille

henkilöille ja mikäli luvan voimassaoloaikana sammu-ryhmässä tapahtuu henkilöstömuutoksia, voivat myös uudet jäsenet em. ehdon mukaisesti käyttää lupaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 74 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä (liite 1).

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen ja ratkaisut ympäristövastuuyksikön päällikkö Jari Pesonen

Liitteet

Valitusosoitus

Päätöksen tiedoksiantotapa

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan Kainuun ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kainuu

Suoritemaksu

Luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä
- postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus
- haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus
- vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus
- milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena (3) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä
- sähköpostitse toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksianto- tai saantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös laitoksen johtajalle.

Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Telekopio: 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.